

Spanning van je ski, hoe zit dat nu precies?

Een langlaufski heeft een bepaalde spanning maar hoeveel spanning heb je nodig en waar zit die spanning? Wat voor spanning heeft een skatingski nodig? Hoe meet je dat? Zijn mijn oude ski's nog wel goed?

Als het over de spanning van een langlaufski gaat dan komen er altijd veel vragen boven. Ook zie je verbaasde gezichten als er de testbank te voorschijn gehaald wordt. "Maar waar ik mijn vorige ski's kocht is dat helemaal niet gemeten?", is dan soms wat je hoort.

Elke ski heeft een bepaalde spanning, ook al kan dat bij hele oude ski's bar weinig zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld grote verschillen in spanning tussen skating ski's en klassieke ski's. Alle ski's hebben 4 spanningen, een spanning voor in de ski, een spanning midden in de ski, een spanning achter in de ski en een restspanning die verdeeld is over de hele ski. Dit geldt dus zowel voor klassieke ski's als skating ski's, maar ook backcountry ski's hebben een bepaalde spanning. Deze 4 spanningen maken de vorm van de ski en hebben ook invloed op de vorm wanneer je op de ski staat.

Klassieke ski's en no-waxski's

Ik begin met uit te leggen hoe de spanningsverdeling is van een klassieke ski.

Een klassieke ski heeft een relatief lage spanning voor en achter in de ski en een relatief hoge spanning midden in de ski, de rest spanning is over het algemeen ook vrij laag. Dit geldt zowel voor nowax ski's als waxski's. Echter door de verschillen in kwaliteit en dus ook vaak prijs zijn daar wel verschillen in.

In het midden is de spanning hoog omdat wanneer je op 2 ski's glijdt de afzetzone vrij moet zijn van de sneeuw en de ski dus zo vrij kan glijden. De spanning voor en achter is relatief laag omdat anders de spanning in de ski te hoog zou worden en je de afzetzone niet in de sneeuw "getrapt" krijgt. Ook zorgt een lagere spanning voor en achter ervoor dat dit gedeelte goed contact maakt met de sneeuw zodat de ski goed glijdt.

De middenspanning en ook gedeeltelijk de voorspanning geven aan hoe groot de afzetzone wordt. Daarvoor hebben we bij Vasa Sport een speciale testbank. Op deze testbank stel je in hoe lang de ski's zijn. Stel jij koopt een paar ski's bij Vasa Sport hoe gaan we dan te werk. We zetten je eerst op een paar ski's. Hierna schuiven we een dunne aluminium plaat door middel van een handvat onder de ski's door. Met deze dunne plaat kunnen we zien hoever de waxzone doorloopt van de ski, loopt de aluminium plaat vast dan ben je aan het einde van de waxzone. Dit doen we zowel achter als voor.

Dit kan je ook met de papiermethode thuis doen. Dit gaat als volgt:

1. Bepaal het zwaartepunt van de ski. Dat is het punt waarop de ski in balans is.
2. Zet de persoon met de voorkant van zijn schoen tegen het zwaartepunt van de ski
3. Laat de testpersoon goed zijn gewicht verdelen over de ski's en haal een A4-tje onder de ski's door.
4. Hoe hierna verder en hoe dit te interpreteren lees je hieronder.

Nu komt het aan op de interpretatie van de spanning. Daar is wel wat ervaring voor nodig om tot een goed oordeel te komen. Vasa Sport zet per jaar zo'n 100 klanten op ski's en heeft dus een schat aan ervaring.

Toch wil ik duidelijk maken hoe wij dat interpreteren.

Eerst zetten we je met het gewicht goed verdeeld over 2 benen op de ski's. Hierna halen we de aluminium plaat onder de ski's door en kijken we tot hoever de zone doorloopt.

Dit doen we om te zien hoe de ski's glijden bij dubbelstokken en in de afdaling.

Vooraf bij schubbenski's is dat van essentieel belang. Ideaal is het wanneer de afzetzone net zo lang is als waar de schubben lopen, dat betekent namelijk dat er geen schubben door de sneeuw slepen en dat de ski in de afdaling en bij dubbelstokken dus helemaal vrij loopt. Dat betekent weinig remming van de schubben en dus een snelle no-waxski.

Bij beginners en wandelaars is het minder erg wanneer de schubben wat door de sneeuw slepen omdat de ski hierdoor al wat remt in de afdaling, zij gaan voor supergrip.

Bij wax ski's is er natuurlijk wat meer speling, aangezien je met de afzetzone kan variëren (je kan wat korter of langer waxen). Hier kijken we vooral of de afzetzone niet te lang en niet te kort is. Te lang betekent weinig oppervlakte van de ski wat de sneeuw raakt en hierdoor is de ski meestal niet snel, dit komt niet vaak voor omdat vaak de spanning al te hoog is en de ski niet goed "weggetrap" kan worden. Te kort komt wel vaker voor, hierdoor wordt de afzetzone te klein en slijt de wax te snel van de ski af. Ideaal is ongeveer een voet voor de binding.

Daarna laten we je eerst op 1 been staan waarbij je de knie gestrekt houdt. Hierbij kijken we hoe de spanning zich verhoudt tussen jouw geoefendheid en de stijfheid van de ski, staat de ski al helemaal vast op de testbank en kan de aluminium plaat niet meer bewogen worden? Of kan deze voor de voet nog wel bewogen worden?

Hierna laten we je de knie buigen terwijl je nog steeds op 1 been staat, staat de plaat nu wel vast of is er nog steeds ruimte om de aluminium plaat er onder door te halen?

Nu ga je op de voorvoet staan waarbij de hak los komt, is er nog ruimte of staat de plaat nu wel vast?

Het is waarschijnlijk wel duidelijk, bij elke stap komt er meer druk op de ski te staan en gaan we uit van een meer ervaren langlaufer. Kortom kort samengevat komt het hier op neer:

1. bij 1 been vast - beginner of wandelaar op ski's. Deze wil altijd grip hebben en het mag vooral niet te snel gaan in de afdaling de ski moet als het ware al wat remmen.
2. bij knie naar voren – ervaren langlaufer. Wil een goede glij maar ook een goede afzet, dit is het merendeel van de klanten van Vasa Sport. Je moet dus wel al goed druk op de ski kunnen opbouwen om echt een goede grip te hebben.
3. op voorvoet staan - dit geldt voor de wedstrijdskiër, bij stijl bergop moet je dus al goed kunnen "springen" om met de ski grip te krijgen. De wedstrijdskiër gaat natuurlijk ook voor de optimale glij.

Tot zover de klassieke ski's. Wat bij ons in de praktijk opvalt is dat er erg grote verschillen kunnen zijn in modellen, en zelfs binnen die modellen geldt dat geen 1 paartje hetzelfde is. Daarom laten we u ook vaak op nog een ander paar staan om te zien of er echt geen beter paar is als we niet volledig tevreden zijn.

Skatingski's

Voor skateski's laten we je ook op de testbank staan.

Ook hiervoor geldt dat de spanning van belang is. We zetten je ook nu eerst met het gewicht op 2 benen verdeeld op de skate ski. Hier kijken we of de spanning niet al te hoog is.

In deze situatie betekent een te hoge spanning slechte glijeigenschappen. De ski maakt te weinig contact met de sneeuw en zal hierdoor niet snel zijn.

Hierna zetten we je met het gewicht op 1 ski, we bekijken de spanning. Staat de ski nu al vast dan is de spanning te laag. Hierna laten we je op de voorvoet op de ski staan, weer wordt de spanning bekeken en vervolgens laten we je huppen op de voorvoet. Nu moet de ski vastgrijpen wanneer de aluminium plaat onder de ski wordt doorgehaald.

Bij skatingski's geldt dat er minder verschil is tussen gevorderde skiers en beginners. Gevorderde skiers zullen vooral een krachtigere afzet hebben wat betekent dat zij op een iets hogere spanning kunnen skien.

Wanneer de spanning te laag is van een skatingski zal deze bij de afzet helemaal “doorgetrapt” worden, dit betekent dat de ski bij de afzet als het ware hol komt te staan. Dit geeft een heel week gevoel bij het afzetten en de ski geeft dan ook weinig rebound terug aan het einde van de afzet.

Wanneer de spanning te hoog is, zal de ski te weinig oppervlakte in de sneeuw hebben en daardoor heel “zwabberig” aanvoelen. De ski stuurt als het ware niet lekker. Dit komt vooral omdat te weinig oppervlakte van de ski in contact is met de sneeuw. Als het goed is zal de ski ook niet echt snel zijn.

In het duurdere segment zie je naast cold en warm ski's tegenwoordig ook meer ski's voor verschillende omstandigheden. Zo heeft Madshus ski's voor echt harde sneeuwomstandigheden met extra cambers in de ski die voor meer spanning moeten zorgen, dit is de Hypersonic HP. Op harde sneeuw is ook een hardere afzet mogelijk vandaar.

Daarnaast hebben ze ook een nieuw model, de, die bedoelt is voor zachte sneeuwomstandigheden en die juist niet meer getailleerd is. Hierdoor heb je een grotere afsetzone in de zachte sneeuw en graaft de ski zich minder in.

Ook zijn er ook nog de gewone Hypersonic modellen, deze kenmerken zich door een niet te hoge spanning en zijn wel getailleerd. Vooral bedoelt voor verse sneeuw met goed harde sporen.

Fischer zoekt het niet in deze ontwikkeling. Zij hebben ook een andere taillering waarbij in het midden, en aan beide uiteindes de ski's breed zijn. Deze moeten onder alle omstandigheden voor voldoende grip zorgen. Overigens hebben de toppers die door Fischer gesponsord worden wel speciale modellen die niet getailleerd zijn. Madshus loopt dus voor door zo'n model wel voor de consument beschikbaar te stellen.

Dat de spanning van de ski essentieel is voor de glij- en stuureigenschappen van de ski werd onlangs duidelijk toen Marit Bjorgen een aantal van haar superski's weer liet namaken bij Fischer. Over deze modellen was ze zo tevreden dat geprobeerd is om de ski's zo goed mogelijk te copieren, dus ook met dezelfde spanningen. Of deze modellen ook net zo snel waren als de oude, dat blijft voor ons gissen.

Bij Vasa Sport kun je altijd terecht voor gratis advies. Zo kan je je oude ski's meenemen en wij testen die dan met jou erop op de testbank. Hierna geven wij je een eerlijke mening of de spanning van de ski nog voldoende is.